

Total No. of Printed Pages—7

5 SEM TDC EDN G 1

2 0 2 1

(Held in January/February, 2022)

EDUCATION

(General)

Course : 501

(Developmental History of Indian Education)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া/খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×8=8

Answer the following questions/Fill in the
blanks :

(a) গাৰ্গী এগৰাকী _____ যুগৰ বিদূষী নাৰী আছিল।

Gargi was an educated woman in the
_____ period.

(b) _____ ক ভাৰতৰ ব্ৰিটিছ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক বুলি কোৱা হয়।

_____ is known as the founder of British system of education in India.

(c) বুনীয়াদী শিক্ষাৰ উদ্ভাৱক কোন আছিল ?

Who was the originator of basic education?

(d) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ _____ নং অনুচ্ছেদত বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰা হৈছে।

Free and compulsory primary education was mentioned in the Article _____ of the Indian Constitution.

(e) _____ জনশিক্ষা সাধাৰণ সমিতিৰ সভাপতি আছিল।

_____ was the Chairman of the General Committee on Public Instruction.

(f) কোনখন শিক্ষা আয়োগে ভাৰতবৰ্ষত গ্ৰাম্য বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপনৰ বাবে পৰামৰ্শ দিছিল ?

Which Education Commission recommended for introducing rural university in India?

(g) কোন চনত গোখলেই বাধ্যতামূলক প্রাথমিক শিক্ষাৰ বিলখন বিধান পৰিষদত উত্থাপন কৰিছিল ?

In which year Gokhale presented first compulsory primary education bill before Legislative Council?

(h) ৰাষ্ট্ৰীয় জ্ঞান আয়োগৰ সভাপতি কোন আছিল ?

Who was the Chairman of the National Knowledge Commission?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×5=20

Write short notes on the following :

(a) বৈদিক যুগত ভাৰতৰ স্ত্ৰী-শিক্ষা ব্যৱস্থা

Women education in India during Vedic period

(b) ১৮১৩ চনৰ চনদ আইন

The Charter Act of 1813

(c) লৰ্ড কাৰ্জনৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ নীতি

Lord Curzon's Policy of Secondary Education

- (d) কৃষি শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ১৯৬৪-৬৬ চনৰ কোঠাৰী আয়োগৰ পৰামৰ্শাৱলী

Recommendations of the Kothari Commission, 1964-66 on Agricultural Education

- (e) অপাৰেচন ব্লেকবোৰ্ড

Operation Blackboard

3. (a) বৈদিক শিক্ষা বুলিলে কি বুজা? বৈদিকযুগৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ লক্ষ্য, বিদ্যাৰূপ প্ৰথা, ছাত্ৰৰ কৰ্তব্য আৰু শিক্ষাদান প্ৰণালী কেনে আছিল, বৰ্ণনা কৰা।

10

What do you mean by Vedic education? Discuss the aims of education, system of the learning of education, duties of disciple and method of teaching of Vedic education.

অথবা / Or

- (b) বৌদ্ধ শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু মুছলমানীয় শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ মাজত থকা পাঁচটা সাদৃশ্য আৰু বৈসাদৃশ্য বিশ্লেষণ কৰি দেখুওৱা।

Analyze the five similarities and dissimilarities between Buddhist and Muslim education.

4. (a) হাৰ্টাৰ আয়োগে ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ উন্নতিৰ বাবে আগবঢ়োৱা প্ৰধান পৰামৰ্শসমূহৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা। 10

Explain the main recommendations of the Hunter Commission regarding improvement of primary education in India.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতীয় শিক্ষাৰ ইতিহাসত ১৮৫৪ চনৰ শিক্ষা বিষয়ৰ নিৰ্দেশনাপত্ৰৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

Examine the importance of the Educational Despatch of 1854 in the history of education in India.

5. (a) “ভাৰতীয় শিক্ষাৰ এনে এটি দিশ নাই, যিটো দিশত লৰ্ড কাৰ্জননে সংস্কাৰ সাধন কৰা নাই।” আলোচনা কৰা। 10

“Lord Carzon touched every branch of Indian education and left nothing that he did not reform.” Discuss.

অথবা / Or

- (b) বুনীয়াদী শিক্ষাৰ মূল নীতিসমূহ কি আছিল? ইয়াৰ গুণ আৰু দোষসমূহৰ এটি চমু বিৱৰণ দিয়া।

What are the fundamental principles of basic education? Give the merits and demerits of this system in brief.

6. (a) বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষা আয়োগে (১৯৪৮-৪৯) আগবঢ়োৱা বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষাৰ লক্ষ্য, ধৰ্মীয় শিক্ষা, স্ত্ৰী-শিক্ষা আৰু শিক্ষাৰ দিশত বিস্তৃত সম্পৰ্কীয় পৰামৰ্শসমূহ কি আছিল, আলোচনা কৰা। আধুনিক ভাৰতীয় বিশ্ববিদ্যালয়সমূহে এইবোৰ লক্ষ্যত কিমানদূৰ উপনীত হ'ব পাৰিছে বুলি তুমি ভাবা?

11

Discuss briefly the aims of education, religious education, women education and finance on education of the University Education Commission, 1948-49. How far, do you think, modern Indian Universities have achieved these goals?

অথবা / Or

- (b) প্রচলিত মাধ্যমিক শিক্ষাৰ পাঠ্যক্রমৰ আৰ্শ্বোৱাহসমূহ বিশদভাৱে আলোচনা কৰা আৰু ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ বাবে ১৯৫২-৫৩ চনৰ মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শৰালীৰ এটা চমু বিৱৰণ দিয়া।

Discuss in detail the defects of existing secondary education and give a short description of the suggestions given by the Secondary Education Commission, 1952-53 to remove these defects.

7. (a) ১৯৬৪-৬৬ চনৰ ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগৰ পৰামৰ্শৱলী আলোচনা কৰা আৰু ভাৰতবৰ্ষৰ উচ্চশিক্ষাত ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the recommendation of the Indian Education Commission, 1964-66 regarding the reforms in higher education in India and their impact on higher education.

অথবা / Or

- (b) ৰাষ্ট্ৰীয় জ্ঞান আয়োগৰ মূল পৰামৰ্শৱলী কি কি? ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰা।

What are the main recommendations of the National Knowledge Commission? Discuss their impacts on Indian education.

★★★